

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII. Štev. 137 TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67 UPRAVE 28-67 POŠTNI CEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, ponedeljek 19. junija 1939

NAROCNINA NA MESEČ: Prejeman v upravi ali po pošti 14 din, dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena din 1—

Japonci so nepopustljivi

Položaj v Tiencinu nespremenjen — Japonska vlada odklanja angleške predloge — Pred represalijami in eventualno blokado Japonske — Posvetovanja v Singapuru — Japonci se zanašajo na zaposlenost velesil v Evropi
Zadnja vest: Uradni odgovor popustljivejši

TIENCIN, 19. junija. Včerajšnji dan je minil v Tiencinu razmeroma mirno, dasi je napetost še bolj narasla. Japonci so postavili na vse prehode močne zvočnike, ki širijo sovražno propagando proti Angležem. Na Visoki reki so zavrnil vse ladje, ki so se skušale z živili natovorjene približati angleški koncesiji. Niso pa zastavili poti dvema angleškima vojnima ladjama, ki sta včeraj pripluli pred Tiencin. Tja je priplula tudi ameriška križarka s poveljnikom ameriškega vojnega brodograja na Daljnem vzhodu, admiralom Yarnowom. Prebivalci v koncesiji so navezani izključno le na hrano in konzervah.

JAPONSKA OKLONITEV.

TOKIO, 19. junija. Agencija Domaj objavlja stališče japonske vlade glede na angleške predloge za poravnavo tiencinske spora in pravi: 1. Japonska vlada definitivno odklanja predlog angleške vlade za imenovanje preiskovalne komisije, sestojee iz 1. Angleža, 1. Francoza in 1. Američana. ker bi to pomenilo vmešavanje tretjih v popolnoma japonske zadeve, kar je načeloma nemogoče. 2. Japonska vlada odklanja vsako posredovanje s tretje strani. 3. Japonska vlada smatra za edinega odgovornega krivca za spor Anglijo. 4. Japonska vlada zahteva, da Anglija spremeni svoje stališče, ki se upira izročiti 4. Kitajcev, ki so ubili 3 Japonce. Poročilo napoveduje tudi ostre japonske protikupe proti eventualnim angleškim represalijam.

PRED SKLEPI V LONDONU.

LONDON, 19. junija. V soboto se je neandana vrnil z oddihom lord Halifax, a tudi vsi ostali ministri so bili pozvani, da ostanejo v bližini Londona. V pričakovanju uradnega japonskega odgovora na angleški kot uradno izjavo od preteklega petka o stališču Anglije v tiencinskem vprašanju, so izdelovali vsi soboto in nedeljo strokovnjaki trgovskega in finančnega ministrstva pod Halifaxovim vodstvom načrte najdalekosežnejših gospodarskih in finančnih represalij proti Japonci, ki bodo predloženi v odobritve današnji, izredni seji angleškega kabineta. Uradni odgovor Tokia je izostal, ker objave agencije Domej v Londonu ne smatrajo za uradni odgovor. Zaradi tega bodo po vsej verjetnosti sklepi o represalijah že danes sprejeti. Čim jih odobri še polni ministrski svet, bodo takoj uveljavljeni. Pojavljajo se tudi predlogi za blokado Japonske, ki naj bo izvedena Anglija, Francija in Amerika.

VAZNE SEJE V LONDONU

LONDON, 19. jun. Ministrski predsednik Chamberlain bo danes podal v zvezi s tiencinskimi dogodki nova važna izjavo v parlamentu. Ton te izjave bo izraz poročil, ki sta ju poslala v London angleški veleposlanik v Tokiu sir Robert Craigie in angleški generalni konzul v Tiencinu. Današnja seja zunanje-političnega odbora angleškega kabineta, ki bo pretratal to vprašanje, kakor tudi vsebino ruskega odgovora, ki ga je poslal Strang včeraj iz Moskve, bo ena najvažnejših v zadnjem času. Vendar pa bo o obeh problemih dokončno sklepala seja polnega ministrskega sveta v sredo.

KONFERENCA V SINGAPURU.

SINGAPUR, 19. januarja. Davl se je pri čela tu konferenca angleških in francoskih generalstabsnih častnikov o eventualnih vojskih ukrepov združenih bojnih sil, če bi se položaj v Tiencinu poostri. Zaenkrat se te konference še ne udeležujejo generalni štabi Avstralije, Novega Zelandca in Holandije, vendar bodo stalno obveščeni o poteku konference. Prav tako je v stikih s to konferenco tudi vlada Združenih držav Severne Amerike.

SAIGON, 19. junija. Danes so se sestali tu enako kakor v Singapuru francoski in angleški generalstabsni častniki na konferenco, ki naj določi sodelovanje kopnenih sil obeh velesil na Daljnem vzhodu.

ZAUPANJE V TOKIU.

TOKIO, 19. junija. Japonski tisk se obširno bavi z nadaljnjim razvojem položaja v Tiencinu v primeru neuspeha pogajanj med Londonom in Tokiem. Splošno sodi, da se Anglija brez pomoči Francije in združenih držav ne bo spuščala v poostri konflikta. Tisk pravi, da se Anglija zaradi napetega političnega položaja v Evropi ne čuti dovolj močna, nastopiti z svojo energijo proti Japonci. Vodilni možje Japonski so zato prepričani, da bodo dosegli v polni meri svoje namene in gledajo z zaupanjem v nadaljnji razvoj dogodkov.

JAPONCI POPUŠČAJO

LONDON, 19. jun. (Najnovije poročilo.) Današnje »Times« prinašajo od svojega tokijskega dopisnika več, da je zdaj vendar izšla uradna izjava o dogodkih v Tiencinu, ki o smatrajo kot odgovor japonske vlade na petkovo uradno izjavo angleške vlade. Bistvo te japonske izjave je, da želi Japonska spremembo angleške politike nasproti Kitajskim, da ne bi prišlo več do takih dogodkov, kakor je bila n. pr. odklonitev izročitve 4. obtoženih Kitajcev. Iz tega dejstva se vidi, da angleška politika ni v skladu s politiko ostalih sil, ki imajo svoje interese na Daljnem vzhodu. Nikake potrebe pa ni zanikati očitana japonski politiki, češ da gre portil interesom in pravicam teh sil. Dopisnik »Times« podčrtuje veliko razliko med tem uradnim poročilom in izjavimi japonskih vojaških poveljnikov v Tiencinu, k so direktno bile naperjene proti interesom bele rase na Kitajskem. Čeprav dejstvo, da je izšla ta japonska uradna izjava, še ne pomeni radikalne spremembe vznemirljivih dejstev v Tiencinu, pa pomeni vendar prispevek k popuščanju napetosti.

Göbelsovi govori v Gdanku

HITLER SE NE BO USTRASIL GROZENJ IN PRED NJIMI NE BO KAPITULIRAL. NEMCIJA JE POVSOD, KJER ŽIVE NEMCI. PRVI POLJ. ODGOVOR

GDANSK, 19. junija. V soboto zvečer je prisel v Gdansk nemški propagandni minister dr. Goebbels. Zvečer je imel po predstavi v gledališču na zbrano množico velik govor. Med drugim je naglasil, da so poljske trditve glede Gdanske neupravičene. Poljski šovinisti celo zahtevajo priključitev Vzhodne Prusije in Šlezije k Poljski. Poljski šovinisti tudi izjavljajo, da bodo nas Nemce porazili v bodoči bitki pri Berlinu. O tem mi ni treba izgubljati niti besede. Da se kdo premaga, sta potrebna dva, eden ki zmaguje in drugi, ki dopusti, da ga premagajo. Glede predlogov angleškega zunanje ministra k rešitvi vprašanja Gdanske je dr. Goebbels dejal, da naj se zahodne države v svoji obkroževalni politiki ne varajo. Naj ne mislijo, da imajo pred seboj slabo in malomeščansko Nemčijo iz l. 1914. Narodno socialistična Nemčija razpolaga v tem trenutku z najbolj impozantno armado na svetu. Prebivalci Gdanske, bodite prepričani, da so vaše želje Nemčiji znane in da jih vsak v Veliki Nemčiji s polnim srcem deli z vami. Gdansk je nemško mesto, ki hoče nazaj k Nemčiji! Svet je v zelo nevarni zablodi, če misli, da se bo naš vohod ustrašil groženj in pred njimi kapituliral. Gdansk lahko mirno gleda v bodočnost. Ostanite trdni. Nemčija je povsod, kjer živijo Nemci, torej tudi pri vas. Ljudje so sprejeli govor z velikim navdušenjem. Sijal so se vzklili: Naj pride Hitler! Hočemo nazaj k Nemčiji! En narod, ena država, en vodja! — V nedeljo je imel Goebbels drugi govor, v katerem je dejal, da priznavajo celo sovražniki, da je Gdansk nemško mesto. Popoldne je nastopila mladina.

GDANSK, 19. junija. Ob včeršnjem zaključku kulturnega tedna je dejal nemški propagandni minister Goebbels v mestnem gledališču, da Gdansk za Nemčijo ni samo kulturni in rasni cilj, marveč pred-

vsem politični, kajti šela s priključitvijo Gdanske bo opozastavljano ravnotežje sil.

VARŠAVA, 19. jun. V zvezi s sinočnim Goebbelsovim govorom poroča dopisnik »Exchange Telegraph« iz Varšave, da poljski krogi izjavljajo, da Nemčiji ne gre za priključitev nekaj tisoč Nemcev več ali manj, marveč za nadvlado v Evropi.

PARIZ, 19. junija. Današnji pariški jutrniki izjavljajo, da je Gdansk svobodno mesto in da ga edino kot takega Poljska more trpeti v svojem življenjskem prostoru. Nemci imajo v Gdanku zajamčene vse pravice, Poljaki pa trgovske. To je za Poljsko edini sprejemljivi položaj in stoji za njo neomajno tako Anglija kakor tudi Francija. Niti Tiencin niti počasni tempo pogajanj v Moskvi ne bosta spremenila tega njenega stališča, kajli zavedata se, da se s spremembo položaja v Gdanku odloči tudi alternativna: sodelovanje ali nadvlada.

Skandinavci za ohranitev miru

FREDERIKSHAVEN, 19. junija. Včeraj je bilo tu veliko zborovanje vseh treh demokratskih strank švedske, norveške in danske, ki so se ga udeležili tudi ministrski predsedniki vseh treh držav. Norveški premier je naglasil, da bi bila vojna najstrašnejše zlo, ki bi moglo zadeti skandinavske države. Te države so združene v demokratski misli, ki jo označuje miroljubno sodelovanje v dosegu glavnih ciljev demokracije in nevtalnosti. Švedski min. predsednik je poudarjal politiko stabilnosti vseh treh držav, ki sloni na miroljubnosti, svobodi in demokraciji. Danski min. predsednik pa je poudarjal stoletni razvoj vseh treh narodov v demokratskem duhu in je dejal, da zato odklanjajo vsako tujo obliko vladavine, tako komunizma kakor drugih.

Zapiski

General Jöne Rátz

Iz Madžarske prihajajo glasovi, da ni izključena ukinitve parlamentarnega režima, katerega naj bi zamenjal avtoritarn sistem pod osebnim vodstvom regenta Horthyja. Govori se pa tudi, da bi mogel Horthy poveriti vodstvo vlade sedanjemu vojnemu poveljniku generalu Jöneju Rátzu. Naloga avtoritarnega režima bi bila preprečiti nadaljnje širjenje madžarskih nacionalnih socialistov in skrbeti za to, da ohrani država tudi na zunanjo svobodo odločitev. Sprememba, ki bi na ta način nastala, bi bila precej podobna lanski v Romuniji, kjer se je kralj Karol odločil za ukinitve ustave tudi zato, da onemogoči razvoj in prevrat železne garde. V kolikor so te napovedi točne ali imajo res stvarno podlago, bo seveda pokazal šele nadaljnji razvoj notranjih političnih razmer na Madžarskem. Ni pa nobenega dvoma, da položaj Madžarske ni prav v nobenem oziru vreden zavidanja.

Papež in španski falangisti

Papež Pij XII. je nedavno sprejel, kakor smo že poročali, 3200 španskih falangistov (fašistov). V svojem nagovoru jih je imenoval svoje zveste sinove, ki so pripravili svojemu skupnemu očetu obilo tolažbe, ko so v Španiji branili vero in civilizacijo in za oboje veliko trpeli. »Dvignili ste se,« je dejal, »do herojstva za stvar božjo, sveto vero in domovino ter se ovenčali z nemisljivo slavo.« Nato je podelil svoj blagoslov generalu Francu, vsem njegovim sodelavcem in vsem španskim vernikom. (»La Tribuna«.)

Denunciantstvo v Rusiji

V sovjetski Rusiji je dolga leta cvetelo denunciantstvo na debelo, v zadnjem času so pa začeli denunciantom stopati na prste in redčiti njihove vrste. Obsodbe denunciantov se vedno bolj množijo. Tako je vrhovno sodišče v glavnem ukrajinem mestu Kijevu obsodilo te dni učiteljka Spičkata na 15 let ječe, ker je pet let ovajal ljudi kot protirevolucionarje in so bili nekateri zaradi njegovih lažnih izpovedi tudi prijeti, zaprti in obsojeni.

Habsburžani na Madžarskem

»News Chronicle« piše, da je več evropskih držav dobilo obvestilo, da sta Oton Habsburški, bivša kraljica in cesarica Zita dobila dovoljenje, nastaniti se na Madžarskem. Vest, ki je zbudila senzacijo v političnih krogih, pa ne pomeni, da bi Oton Habsburški dobil zagotovila, da lahko zasede madžarski prestol.

Križa češkega tiska

Tisk na Češkem in Moravskem je zašel v stisko. Dne 1. junija je dobilo 200 čeških urednikov odpoved službe, številno nezaposlenih stavcev je že preseglo 3000. Mnogo novin in revij je prenehalo izhajati, ker je bilo razpuščenih več organizacij, katerih glasila so bila. Naklada listov, ki še izhajajo, je padla pod polovico prejšnje. (»Dan«.)

Zaščita materinstva

Po statistiki Mednarodnega urada dela je v 23 državah prepovedano zaposlovati ženske šest tednov po porodu. Istočasno imajo žene pravico do šesttedenskega dopusta pred porodom. Za izgubljeni zaslužek za čas materinstva prejemajo matere v 49 državah nadomestilo za plačo iz blagajne socialnega zavarovanja.

Maribor, 19. junija

V nizu zmešnjav in iskanja izhoda iz slepe ulice, v katero je trenutno zašel neuravnoteženi razvoj nove Evrope, se dogajajo na Daljnem vzhodu stvari, ki spravljaajo zainteresirane velesile na tem delu sveta v nemalo zadrego. Bojeviti in disciplinirani japonski narod se je z vso vnuemo lofl naloge, da dokončno ostvari svoj sen: prevladati na vzhodnoazijskih obalah, od mrzle Kamčatke do toplih zalivov Indije.

Po junaškem odporu, ko so Cankajškove čete zavrele daljnje prodiranje Japoncev v notranjost ogromnega prostora med kitajskimi veletoki, ko so kitajske vstiaške tolpe v že zasedenem ozemlju zrahljale japonsko oblast, se je vrigel mravljinji otoški narod na odločilen udarec: presekaati z zapovrstno blokado evropskih trgovinskih koncesioniranih središč na vzhodnokitajski obali vsak do voz materiala in živeža v notranjost okupacijskega področja japonskega »življenjskega prostora« ob Jangtsekiangu in Rumeni rekli.

»Zahodna civilizacija nima kaj iskati v Aziji!« je napisal pred leti sloviti general Araki. »Azija pripada Azijcem in Japonska je poklicana, da organizira in drži red v vseh deželah vzhajajočega sonca. Tu ni mesta za dve gospodujoči sili. Rasna prijadnost, geopolitična lega Japonske, nujnost njene ekspanzije, vojne in organizatorične sposobnosti — vse to daje Japoncem pravico, preprečiti evropskim narodom, da izmoghavajo azijska ljudstva. Ni ti Rusija nima kaj iskati na Daljnem vzhodu, Vladivostok je trn v živem mesu Azije, ki ga Japonska mora izdreti, ako noče, da se nekega dne pojavijo kozaške čete na tokijskih ulicah!«

To so besede preroditeljev japonskega imperijalizma v poslednjih letih in v znamenju teh programatičnih gesel je stopila Japonska na mandžurska tla. Podžgana po prvih uspehih in posredno podpirana od nesložne Evrope same, je segala poslej vsako leto vedno globlje v življenjski prostor štiri stot milijonskega kitajskega naroda! Veselila, ki je že danes najmočnejše razvita industrijska država Azije, se je dokopala do neizčrpnih rezerv kitajskih rudišč in premogovnikov, neverjetno cenena storitev žilavega japonskega delavstva je dobila novega zamaha za osvajanje svetovnih tržišč s ceninim blagom. Mikadovemu cesarstvu manjka le še tehne opore, da se po milijardih finančnih in stotisočih človeških žrtvih, ki jih je iztrosilo za odprave na kitajska tla, dokončno uvrsti v zasedenem ozemlju, uveljavi svojo gospodujočo besedo in izvleče iz tveganega podjetja vsaj delan izkupiček. Japonci se dobro zavedajo, da so se lotili težkega posla, kajti v miroljubnem Kitajcu sta se po za slugi nekaterih evropskih velesil združila junašvo in složna volja, pregnati sramoznika s svojih tal. Tako se na Daljnem vzhodu obnavlja poučno zgodovine, ko se v usodnem trenutku zbude demajoče sile v narodu ter postavijo nasprotniku in svetu nesluten, resničen obraz zemlje in ljudi.

Moderni Japonec se doma, v šoli in pri vojakih vzgaja v prepričanju, da ga je zgodovina izbrala za voditelja azijskih narodov. Nič ni bilo bolj naravnega od manifestacije, ki jo je 20.000 japonskih rezervistov privedlo mikado ob priliki izstopa države iz Zveze narodov. Pred mikadovo palačo v Tokiu so se trikrat priklonili do tal v znak hvaležnosti cesarju, da je tako odločno vrigel rokavico vsemu svetu pred noge.

V vojni kakor politični tehniki vzgajeni od Angležev, so Japonci kot izvrstni diplomati skoro nadkrillili svoje učitelje. Spretno so izkoristili vsako gospodarsko in politično priliko, koledar evropskih stisk je živa kronika japonskih zunanje-političnih uspehov in osvajanj!

Utesnjena na otoškem življenjskem ima Japonska razlogov dovolj, da postaja nervozna. Na njenih matičnih tleh je bilo še l. 1873 nekaj nad 33 milijonov ljudi. Leto 1900 je številno Japoncev naraslo že na 45, leta 1914 na 54 milijonov prebivalcev. Poslej je šlo še hitreje navzgor. Leta 1926 so šteli japonski matični otoki 60, leta 1930 že 65 milijonov ljudi. Čez dvajset let bo imela Japonska, brez prisvojenih ozemelj, 100 milijonov odprnega, izredno žilavega prebivalstva!

So kraji, kjer biva sredi visoko v breg

Še vedno problem Balta

SOVJETSKA RUSIJA VZTRAJA PRI ZAHTEVI PO GARANCIJAH BALTSKIM DRŽAVAM. V VSEH DRUGIH VPRAŠANJH JE SPORAZUM ŽE DOSEŽEN

MOSKVA, 19. junija. V soboto popoldne je bila tretja konferenca med sovjetskimi zunanji ministrom Molotovom, angleškim veleposlanikom Seedsom, francoskim veleposlanikom Magyarom in angleškim odposlancem Strangom. Kakor poroča agencija Petit Parisien, je Molotov izročil na tej konferenci odgovor svoje vlade na najnovejšo angleško-francoske predloge, ki jih je prinesel s seboj v Moskvo mr. Strang in so jih nato prečudirali Molotov, Stalin in izvedenčič sovjetskega zunanjega ministrstva ter so bili tudi predmet razprave na izredni sli komiteja komunistične stranke. S. ds-Strang in Magyar so včeraj ves dan studirali sovjetski odgovor, katerega so sporočili tudi svojima vladama v Londonu in Parizu. Kakor je izvedel pariški »Le Temps«, vztraja sovjetska vlada pri tem, da se v besedilu o vojaški trozvezi izrecno in imenoma navedejo tudi baltske države, t. j. Finska, Letonska in Estonika. V vseh drugih vprašanih je že dosežen sporazum.

LONDON, 19. jun. Vsebinska sovjetskega odgovora je bila sporočena zunanjemu ministru Halifaxu že včeraj in ga je temeljito proučeval.

BERLIN, 19. jun. DNB poroča, da so moskovska pogajanja zopet prekinjena, ker se je mr. Strang obrnil na svojo vlado v Londonu za nove instrukcije. Po po-

ročilih iz Moskve vztraja sovjetska vlada slej ko prej pri zahtevi, da se natančno določijo angleške obveznosti in garancije za brezpogojno izvršitev prevzetih dolžnosti. S tem v zvezi opozarjalo v Moskvi na zadržanje Anglije v češkoslovaškem vprašanju lani v jesei. Značilno za ta pogajanja pa je po nemški sodbi, da prizadete, zlasti baltske države o njih niso obveščene.

PARIZ, 19. junija. O angleško-ruskih pogajanjih v Moskvi izražajo levičarski listi domnevo, da Chamberlain že ni pripravljen popustiti zahtevam, vsebovanim v ruskem odgovoru, ki je včeraj prispel v London, ki pa so za Moskvo conditio sine qua non. Vsekakor mora lord Halifax, ki predlaga vedno najbolj smotrene predloge, računati s konzervativnimi člani kabineta, katerim stoji na čelu Chamberlain. Najsi bodo zadevni sklepi kakršnikoli, o njih bo sklepali še polni ministri svr v sredo, tako, da bo Strang v njih posesti šele v četrtek. Desničarski listi po poudarjajo težkoče, ki jih prizadeva najnovejši ruski odgovor. Anglija stoji pred alternativno: ali popustiti in se izročiti iniciativi Moskve, ne da bi imela garancijo za to, da taka iniciativa ne bi mogla biti tudi agresivna; ali pa neenako vojno oziroma postretno Monakovo brez priziva. Čas pritiska, ne sme se ga več izgubljati.

Hitler obišče Budimpešto

ANGLEŠKE INFORMACIJE IZ BUDIMPEŠTE O RAZMERJU MED NEMCIJO IN MADŽARSKO. — ZAHTEVE PO VRNITVI OTONA HABSBURSKEGA.

LONDON, 19. junija. »Daily Telegraph« poroča iz Budimpešte, da namerava nemški kancelar Hitler se letos oficijelno obiskati Madžarsko. Nemški notranji minister dr. Frick se je o tem že pogajal v Budimpešti. Tudi Gestapo (nemška politična policija) je odposlala tja svoje posebne odposlane, da pripravijo vse potrebno za ta obisk. »Daily Herald« pa objavlja izjavo, ki jo je podal dr. Seyf-Inquart po nedavnem obisku v Budimpešti. Dejal je med drugim: »Ako je Madžarski prav ali ne, Madžarska pripada nemškemu živ-

ljenjskemu prostoru«. Sedanja časniška kampanja proti Madžarski ima pa svoj izvor v tem, da je Budimpešta odklonila nemški predlog za razdelitev Slovaške in sicer zaradi tega, ker je Berlin zahteval v zameno nekatere kraje zahodne Madžarske in carinsko zvezo. Nemčija skuša sedaj preprečiti tudi zblizanje Madžarske z njenimi sosedi. V zvezi s tem se pojavljajo na Madžarskem glasovi, naj bi se nemudoma poklical na madžarski prestol Oton Habsburški.

Bonnet: Francija je dovolj močna

PARIZ, 19. junija. Zunanji minister Bonnet je imel včeraj v St. Martinu govor, v katerem je poudaril, da so mu ameriški bojevniki, ko je bil pred 16 meseci v Združenih državah, ponovno zatrjevali, da bi še enkrat prepluli Ocean, če bi bilo treba braniti Francijo. V teh 16 mesecih je prestala francoska vlada mnogo naporov. Njeno delo je vse usmerjeno v ohranitev miru. Položaj je danes resda bolj nevaren kakor pred enim letom, toda sedaj je Francija že tako močna, da lahko mirno gleda v oči vsemu, kar pride.

Kitajski atentat na Japonce

CUNGKING, 19. jan. »Central News« poroča, da so Kitajci v severnem Honanu iznemadili japonski vlak, ki je vozil čete na fronte. Atentatorji so pobegnili, v razdejanem vlakcu je obtežalo več sto Japoncev mrtvih.

Gafencu se vrača iz Aten

ATENE, 19. juni. Po sprejemu pri grškem kralju je romunski zunanji minister Gafencu ponovno obiskal predsednika vlade Metaxasa in ga kot predsednik Balkanske zveze obvestil o vseh uspešnih za-

izkoriščenih nasadov riža po 173 Japoncev na 1 km². V severnem delu Shikoka je stlačeni 440, v okolici mesta Dsaka-kana celo 700 Japoncev na 1 km². Res, da je otok Hokaido s hladnejšim podnebjem še redko naseljen, saj znaša tam gostota prebivalstva na 1 km² povprečno je 24, toda Japonec je po izvoru dete južnega morja, vse njegovo gospodarstvo, življenje, obleka in dom je ustvarjeno za toplo podnebje južnega neba. Obsežne pokrajine trpe na preobiljenosti, 26% japonskih kmetov obdeluje nameniško zemljo, 42% japonskih bajtarjev ima tako malo njiv, da si mora izposojati svet, če hoče skromno preživljati

ključkih razgovorov, ki jih je imel z jugoslovanskim in turškim zunanjim ministrom Metaxas je z zadovoljstvom ugotovil, da so osnovna miroljubna politika še bolj združile štritzavezniške države k enotnemu nastopanju. Novinar je Gafencu izjavil, da bi Balkanska zveza z rastjojo pozdravila vstop Bolgarije v njene vrste. Preko Carigrada se je Gafencu s parnikom vrnil v Romunijo.

ITALIJSKE POMORSKE VAJE.

RIM, 19. junija. Koncem tega meseca bodo v španskih vodah velike pomorske vaje, ki se jih udeležijo sto italijanskih vojnih ladij.

Borza. Curih, 19. junija. Devize. Beograd 10, London 22 7/8, Berlin 177,90, Pariz 1175 1/2, New York 443,625, Pragva 15,03, Bukarešta 3,25, Budimpešta 87, Sojia 5,40.

Dunajska napoved: Menjajoče se oblačno, mestoma jasno, le tu in tam nekoliko deževno. Temperatura nespremenjena.

Mariborska napoved. Spremenljivo oblačno in vetrovno vreme. Temperatura se ne bo mnogo dvignila. Obeta se izboljšanje vremena. Včeraj je bila najvišja toplota 19,9, danes najnižja 14,0, poldne pa 20. Padavin od včeraj je bilo 9,2 mm.

družino. Premnogo je vasi, kjer prodajo kmetje slednje zrno riža, da z izkupičkom kupijo cenejši živež.

In vendar tvori japonski kmet ledro armade. Kmeti sinovi so daleč krepkejši, mišičasti in vdani vojaki. Japonski generalni štab se trajno zavzema za zboljšanje socialnih prilik na deželi, kmet in častnik sta se znašla na isti črti proti industriji in agrarnemu kapitalizmu.

Z novimi dogodki vstaja na Vzhodu orjak, katerega prirodna lega in ljudska plodnost bosta do kraja našega stoletja še v marsičem izpremenila življenjske odnose belega in žoltega plemena na obalah Tihiga oceana.

Domaci zapiski

Prave demokratske ustanove

Med demokratske ustanove spada brez dvoma parlament, toda samo tak, v katerem pridejo do izraza demokratska načela. Ta načela pravijo, da se vsaki skupini parlamenta da ona moč, ki jo v narodu resnično zastopa. Pravičen volivni zakon spada med prve institucije demokracije. Pri nas se je primerilo, da so prišli v skupščino ljudje, ki so v vsem svojem volivnem okraju nabrali komaj nekaj desetnih glasov zase. Druga demokratska ustanova je samouprava. To je ustanova, ki služi specialnim lokalnim in pokrajinskim potrebam. Cim se zmanjšuje tako stvarna kakor prostorna kompetenca samouprav, pride do nasprotij s »pokrajinskimi posebnostmi«. To pa ne služi principu, v imenu katerega odklanja »Samouprava« fašizem in demokracijo. So tudi samouprave, kjer prihajajo do izraza stanovski interesi. Tretja demokratska ustanova je svoboda tiska in zborovanj. Takšna ustanova omogoča razpravljanje o vseh vprašanjih, ki se tičejo naroda. Formiranje javnega mišljenja na temelju stvarne razprave pomaga odstranjevati spore in nesoglasja. (Hrvatški dnevnik.)

Strossmayer o nalogah vere

Veliki vladika Josip Strossmayer je l. 1877. v svoji poslanici duhovščini zapisal: »Pravi hudobnež bi bil, kdor bi hotel s pomočjo naše vere zanesti sovražnika in razdor med nas. Čaj svete vere je, da z najsvetejšimi in najnežnejšimi vezmi združiti brate v eno. Naloga svete vere je, da v božjem imenu ljudi pomirja, odravilja predsodke, blaži ljudske strasti, da postavlja goreče ogle po izrekih sv. pisma pod zglavje enorodnih bratov ter pere in umiva z vinom in oljem bratske rane. Vera, ki je zmogla sejati razdor med brate, ni prava vera, temveč golo praznovrje, ni božja resnica, nego ljudska zabloda. To je, bratje, kar moramo mi ušiti in češar se moramo v svojem poklicu držati...« (Jugoslovanske novine.)

Pogajanja se bodo naglo končala

Poslanec HSS dr. Žiga Scholl je imel na skupščinskem zborovanju organizacije daljši govor in med drugim dejal, da bo med dr. Mačkom in Cvetkovićem prišlo skoro do ponovnega sestanka in pogajanj, ki bodo »naglo in uspešno dovršena«. Pozval je vse prisotne, da na bo do složni, odločni, neutrastni. Z lastno borbo in svojimi močmi bomo izvojevali svobodo Hrvatske in končno zmago. (»Novosti«.)

Dr. Ivan Andres v Parizu

Hrvatski politik, narodni poslanec dr. Ivan Andres, ki se je v dnevi pred zaključkom zagrebških pogajanj imenoval v raznih kombinacijah kot odlična osebnost novega notranjega političnega življenja v Jugoslaviji, je minuli petek odpotoval v Pariz. V tujini se bo zadržal dalje časa. Pred odhodom je bil, kakor poroča »Obzor« na obisku pri dr. Mačku v Kupincu in imel z njim dolgo konferenco.

Kvišku glave, sokolska mladina

Pod tem zglavjem je prinesel subotški »Neven« in po njem zagrebški »Obzor« izvleček iz govora starešine subotškega sokolskega društva, Laze Tešića: »Danes pričakuje še bolj kakor kdaj koli poprej ves narod od nas Sokolov mnogo pobude. Sokoli so v 20 letih svobode dvignili Jugoslavijo nad vse ostalo. Jugoslovanski Sokoli, posebno ti, mladina, kvišku glave! Več vere in zaupanja vase! Vsi Slovani, pa nal žive kler koli, skupaj! Mi smo tuje pravilnosti sili! Zedinimo se in pojdimo naprej, pa bo Evropa, ta mačeha Slovanov — nekoč naša!«

Slovenska društva na Koroškem

»Jutarnji list« javlja iz Ljubljane, da je komisar za avstrijska društva odredil, da so slovenska društva na Koroškem svobodna, uvesti morajo le v njih načelo arijskega paragrafa in imenovanje društvenih vodij po Führer-principu.

Pismo uredniku

Gospod urednik, vsak človek ima pravico, da se brani, če je napaden, zato Vas prosim, da dovolite, da odgovorim v Vašem ceni, listu na »Jutrovo« kritiko o slikarski razstavi v Rušah, ki je izšla 16. t. m.

Hotel bi se javno pomeniti z gospodom kritikom, ki se je skrival za psevdonim — ajnos — in ki je pričel tiste svoje nazore o moji razstavi. Priznam, da sme imeti vsak svoje mnenje, ali vsako mnenje mora stoneti na neki znanstveni podlagi, pri umetniški kritiki torej na poznavanju umetnosti same. G. kritik, zaleteli ste se, ko ste zapisali: »Najboljši je Sušmelj v olju, toda medel in brez kolorita...« in se, oprostite, strahovito pobili sami sebe. Dragi kritik, Vi menda ne veste, da brez kolorita sploh ne more obstajati nobena slika! Bistvo vsake slike je barva, to je kolorit. Po Vašem ocenjevanju pa bi človek sodil, da Vi smatrate za kolorizem samo odprte in kričeče barve, kakor so vam všeči na eni Golobovih slik, drugi načini slikarskega tretiranja so vam brez kolorita in medli. Sodil bi torej, da so za Vas koloristi samo Van Gogh, Dele Croi itd., Ali, dragi kritik, slika je lahko prav tako koloristična, četudi ne butne v Vas rdeča, modra ali zelena barva. Po Vaših naziranjih bi bile tudi slike g. prof. Marina Tartaglia, o katerem poudarjate, da je v inozemskih očeh »največji živeči slikar«, medle in brez kolorita, zato ker ne ljubi odprtih barv in dosega le s profinjanimi toni slikarske kvalitete in umetnosti. Podobno bi bilo z deli starih italijanskih mojstrov. Nadajte mi tudi očitate, da mi manjka barvna intuicija iz strahu pred problemi, ki bi mi jih postavili krepki barvni toni. Podoba je, da si niste ogledali vseh razstavljenih slik, kajti na Ruških pejsažih št. 3. in 1. bi našli precej ne lahko zadanih, toda rešnih krepkih barvnih problemov. Če bi videli la delo, bi morda tudi o meni lahko dobili sodbo, da bom ustvarjal »evropsko pomembna dela«, kar ste napisali na priliko pri dveh Golobovih oljih.

Tako, gospod, sedaj bova pa še malo podebatrala o mojih grafičah in o socialni strani moje umetnosti, ki se vam je tako strašno zamerila. Trdite, da sem izrazil zastopnik socialne umetnosti, torej na napačni poti. Če bi se bili odili pred 400 leti in videli Brenghla in Fr. Halsa pri delu, kakor vidite danes mene, ali pa Franceta Goyo pred 150 leti, bi tudi tem mojstrom zabrusili, da so na napačni poti. Cenjeni kritik, kateri slikar je danes bolj sodoben, ali oni, ki slika, povezan z življenjem svojega ljudstva, in kateri živi in črpa iz svojega okolja, ali pa, ki se zapre v svoj atelje, ki mu ni mar po svetne brige ter slika samo barvo zaradi barve? Nerodno vprašanje, kaj? Knjige bi lahko napisala o njem, ali ne? Na »zgrešeni poti« sem, ker sem zrasel povezan z življenjem naše vasi in njenim majhnim človekom. Ali naj ljubim l'art pour l'artizma izdem okolje, ki me je dalo? Vi imenujete pomankanje izvirnosti prikaovati delo malega človeka, njegovo trpljenje in veselje. Ali ni tudi Golob vnesel v lesoreze nekaj vsebine, čeprav odmaknjene od realnega življenja? (Pa pravite, da je na edino zveličavni poti?) Grafične kompozicije, ki nedvomno pričajo o slikarskem znanju, in sploh moje kompozicije, so vam »do absurda razvlečena plehka, dolgočasna in banalna zgodba, podana v obliki novele ali romana, in nekaj zehajočih ter brez cene življenja podanih figur iz poljubne kolodvorske čakalnice...« Dragi moj — ajnos — kaj moram jaz zato, če le naše življenje do absurda razvlečena, plehka, dolgočasna in banalna zgodba? Ali putstva vse to, cenjeni kritik. Vi ste pač kriti in smete imeti nazore, jaz sem pa samo slikar — hvala za pobolnico, ki ste mi jo dali na poti — slikar, ki sem povezan z banalnim in razvlečenim življenjem tega našega ljudstva, iz katerega sem zrasel in s katerim bom živel še tudi vnaprej.

Lojze Sušmelj, akad. slikar.

o. Smartno pri Litli. Občni zbor Društva kmetijskih fantov in deklet v Smartnem pri Litli je bil 4. t. m. Sklenili smo, da bomo pričeli z novim delom za prepord kmetijske vasi.

Novice**Odkritje spomenika kralju Zedinitelju**

V soboto in nedeljo je Sokolsko društvo v Trbovljah praznovalo 30-letnico svojega obstoja. Svečanost je bila tem pomembnejša, ker je bila povezana z odkritjem spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I.

Svečanosti so se začele že v soboto popoldne, ko se je vse trboveljsko sokolsko članstvo poklonilo na pokopališču v spomin svojim pokojnim članom. Tež žalni slovesnosti je sledila v Sokolskem domu otvoritev sokolske razstave, ki prikazuje delo trboveljskega sokolstva od ustanovitve do danes. Razstavo je otvoril br. Kimovec.

V nedeljo zjutraj je vse Trbovltje zaplapolalo v zastavah ter bilo v pričakovanju gostov. Od vsepoved so se pripeljali v Trbovltje Sokoli in prijatelji sokolstva. Na kolodvoru jih je pričakalo

številno občinstvo. Od tod do Sokolskega doma se je, razvil sprevod, v katerem so sodelovali kolesarji, sokolska konjenica, vojaška godba, rezervni oficirji, ženska društva, dobrovoljci, sokolski praporščaki, sokolstvo, slovenski fantje, številna trboveljska društva, Maistrovi borci itd. Otvoritvi kraljevega spomenika so prisostvovali zastopnik Nj. Vel. podpolkovnik Stefanovič, ki je spomenik tudi odkril, in številni zastopniki vsega občinstva. Po slavnosti otvoritvi so govorili pred spomenikom zastopniki sokolstva, nakar je sledilo polaganje vencev in končno sprevod sokolstva pred spomenikom. Bronasta soha je visoka 2,15 metrov ter stoji ob glavni cesti tik Sokolskega doma. Stoji na 80 cm visokem granitem podstavku.

Zločinski napad v temni noči

V noči od sobote na nedeljo so vdrl v hišo posestnice Franciške Romove na Potniah pri Celju trije neznanj moški. V hiši sta spali v eni sobi dve hčerki Romove, v drugi sobi pa Romova sama z eno hčerko. V sobi obeh hčerk se je sredi noči namkrat slišalo kripanje in ropot, da sta se obe prebudili. Pri omari sta opazili nekega moškega. Pričeli sta klicati domače. Priskočili je k posestiji eden od treh neznancev ter pričel tolči Marijo Romovo s polenom po glavi, druga pa sat ostala dva pričela daviti. Na klice so prišli domači, nakar so vsi trije zločinci pobegnili. S seboj so odnesli 20 dinarjev, ki so jih slučajno našli. Marija Romova je dobila po glavi hude poškodbe in so jo morali spraviti v celjsko bol-

nišnico. Vse kaže, da ta nočni napad kljub temu, da so odnesli neprijetni gostje 20 dinarjev, ki so jih slučajno našli, ni bil roparski napad, ampak napad iz maščevanja. V Romovi hiši je nekaj časa živela sestra ubitega roparja Omerza. Pred kratkim pa so žensko, ki je ni bilo prida, od hiše odslovili. Odslovljena Omerzova je pri odhodu obhujala Romovim maščevanje, ki je, kakor se sumi, sedaj tudi izvršila. Napadalcu so prišli v hišo na ta način, da se je eden od njih že zvečer skrčil v hiši in ostalima dvema po noči odprli vrata. Več jasnosti v zadevo bo prinesla preiskava, ki jo varnostni organi intenzivno vršijo.

**JUGOSLOVANSKO-FRANCOSKO GO-
SPODARSKO SODELOVANJE.**

V Parizu se je osnoval »Bureau d'Etudes économiques franco-yougoslaves«, katerega poslovanje in delo je namenjeno poglobljivi gospodarskih stikov med Francijo in Jugoslavijo. Omenjeni zavod ima svojega zastopnika tudi v Beogradu, sta našim uvoznikom in izvoznikom, Beograd. Terazije št. 15. Tako zavod, kakor tudi njegov zastopnik v Beogradu, sta našim uvoznikom in izvoznikom z vsemi potrebnimi informacijami brezplačno in stalno na razpolago. Njegov biroja je: Paris-1, Rue Volney (2ème). Opozorjamo vse interesente, ki iščejo gospodarske stike s Francijo, ali ki želijo katero koli informacijo glede izvoza v Francijo, naj se obrnejo ali neposredno na omenjeni biro, ali pa na

njegovega zastopnika Pečinovića v Beogradu.

Celja

c. Avtomobilski karambol. V soboto dopoldne sta trčila na cesti pri Glaziji dva avtomobila, eden last g. Viranta iz Zalca, ki ga je šofiral lastnik sam, zraven pa sta se vozila Virantova žena in sin, drugi pa je bil vojaški avtomobil. Virantovo avto je močno poškodovan in znaša škoda okrog 4000 din. Drugih žrtev k sreči ni bilo.

c. Arretirani sta bili v soboto v Celju 47-letna Marija F. in njena 39-letna sestra Karolina F., doma od Device Marije v Polju. Izvršili sta po raznih celjskih trgovinah več tatvin finega svilenega perila. Ugotovili so, da sta ti dve ženski prihajali večkrat v Celje po tatvinskih poslih in da sta tudi po dru-

gih mestih izvrševali enake tatvine. Na njihju stanovanju v Device Mariji v Polju so orožniki našli veliko zalogo ostalega ukradenega blaga. Obe so izročili sodišču v Celju.

c. Umrl so v celjski bolnišnici 2-letna poms. hčerka Matilda Kotarjeva od Sv. Jurija ob Taboru in enoletni sinček devljarskega mojstra Alojz Centrih iz St. Ruperta nad Laškim. V Lastnem domu 18 v Gaberju pa je umrl enoletni del. sinček Ludvik Travner.

c. S češnje je padla na plot. 36-letna delavčeva žena Marija Podrepškova, ki stanuje na Cesti na grad v Celju, je doma obirala češnje. Na drevesu je zgubila ravnotežje in padla 8 metrov globoko s trebuchom na plot. Dobila je težke notranje poškodbe. Prepeljali so jo v celjsko bolnišnico.

c. Nesreča pri regulaciji Savinje. V petek se je pri regulaciji Savinje na Polulah ponesrečil 30-letni delavec Miho Blaguš s Polul. Pri delu mu je težek kamen stisnil desno roko in mu zmečkal štiri prste. Blaguš se zdravi v celjski bolnišnici.

c. V premogokopu v Pečovniku je jamski voziček zadel 26-letnega delavca Ivana Catra s Pečovnika s tako silo, da mu je preskalk kite v desnem zastopju. Zdravi se v bolnišnici.

c. Električno uro hodo do jeseni nabavili za stolp Marijine cerkve v Celju.

c. Citril-Metodov kres se bo tudi letos 4. julija zvečer žgal na Starem gradu.

c. Doprinos za obrambni fond. Davčna uprava razglasa, naj vsi delodajalci zaradi pravilne odmere in odpreme specialn. doprinos za obrambni fond predložijo uslužbenecem knjižice svojih namestencev pristojnim občinskim upravam radi potrebnih vpisov podatkov. Potrebna navodila so razvidna pri občinah.

»Moj sinček mi je povedal, da bi si radi izposodili izvlečevalca zamaškov?«

Dve kmetsko-mladinski manifestaciji

ODLIČNO USPELA TABORA KMETSKE MLADINE V DOMŽALAH IN V SKARUČNI PRI VODICAH.

Domžale, 19. junija. Včerajšnja nedelja je bila posvečena prazniku mlade kmetske generacije, ki je priredila v Domžalah svoj tabor, združen s tekmo koscev in mladinskimi zborovanjem. Agilno Društvo kmetijskih fantov in deklet iz Smartnega ob Savi je tokrat priredilo svoje manifestacijo v Domžalah, ki že dolgo niso videli tako lepega in pomembnega kulturnega in narodnega nastopa kmetskega človeka.

Uvod v manifestacijo je tvorila strumno organizirana povorka pripadnikov kmetsko-mladinskega gibanja, koscev, grabljic, konjenikov in velikega števila podeželskega prebivalstva, ki s simpatijami spremlja delo in kulturne napore mlade kmetske generacije. Povorka je bila podoba mladih sil, ki neustrašno orjejo ledino na slovenskem podeželju ter dvigajo kmetskega človeka v novo rast, ki bo obrodila bogat in dragocen sad: prepord slovenskega podeželja. Po pestri povorki je bilo mladinsko zborovanje, ki se ga je udeležilo nad 2000 ljudi, večinoma kmetska mladina. Zborovanje je z lepim nagovorom otvoril društveni predsednik g. Kačar. Njegov pozdrav je veljal vstam kmetske mladine ter številnim gostom, ki so se prireditve udeležili, med drugim ravnatelj Zveze

slov. zadrug g. Franu Trčku, inž. Z. učiču ter kapetanu g. Dudakoviču. Zatem je govoril predsednik ljubljanskega okrožja DKFID g. Ivan Dovč, poudarjajoč v svojem temperamentnem govoru, da na slovenskem podeželju minula doba sklonjenih glav in hlapčevsko upognjenih hrbtov. Prišel je mladi rod, ki pogumno dviga vas, uč kmetsko dostojanstvo in neustrašno terja pravice kmetskega človeka. O velikem pomenu kmetsko-mladinskega gibanja je nato govoril predsednik Zveze kmetijskih fantov in deklet g. Ivan Kronovšek. Mladi kmetski rod gradi danes novo stavbo slovenskega podeželja, ob idealizmu in žrtvah, nesebično, zavedajoč se, da bo le z lastnim delom in lastno pametjo mogel pripeljati kmetski stan in podeželskega človeka v lepšo bodočnost. Povezan z zemljo stoji na braniku narodnih interesov ter pogumno zre v bodočnost, ki je slovenskemu narodu nihče ne bo podaril, ampak si jo bo moral skovati sam. Ker pa bo pri tem doprinesel največji delež kmetski človek, naj tudi njemu veljajo za to odgovorno delo vse pravice kot nosilcu narodnega in socialnega preporda.

Po uspelem zborovanju je sledila tekma koscev kot simbolična prireditev in počastitev težkega kmetskega

dela. Tisočglava množica je z velikim zanimanjem spremljala tekmo ter bodrila mlade pokretaše k pogumnemu kulturnemu delu.

Druga mladinska prireditev je bila v Skaručni pri Vodich, kjer je priredil šmarngorski okraj DKFID svoj kmetski tabor, cigar uvod je prav tako tvorila pestra povorka, v kateri je korakalo do 7000 mladih pokretašev in kmetskega ljudstva, ki je vzklikalo našemu mlademu kralju Petru II., mučeniku za kmetsko svobodo Matiji Gubcu, Jugoslaviji, slovenskemu narodu itd.

Otvoritveni nagovor je imel predsednik okraja g. Rado Sušteršič, ki je tolmačil pomen zborovanja in mladinske organizacije. V daljšem govoru je nato tajnik zveze g. Ivan Nemeč orisal smisel kmetsko-mladinskih tekem, s katerimi hoče dati mladina delu priznanje ter opozoriti vso javnost na veljavo kmetskega dela. Kakor na tekah travo, tako bo mladina na podeželju odkosila vso staro miselnost, nov in svez duh bo zavel čez podeželje, dvignil kmetskega človeka, da bo ponosno stopil v narodnem občestvu na tiste mesto, ki mu pripada.

Po zborovanju se je zgrnila okoli tekmovališča množica, ki je z veliko pozornostjo sledila tekovanju, zavedajoč se, da gleda v tem prazničnem trenutku pred seboj svojo pogumno mladino, ki dviga glas za pravično ceno kmetskega dela.

Maribor

Obisk v „koncesiji malih ljudi“

Kako živijo male eksistence na periferiji mesta — Težke skrbi za bodočnost

Pogled s Kalvarije ali kakšne druge bližnje gorice na Maribor in njegovo okolico nam pokaže nagel porast našega mesta v zadnjih letih in nam vsili marsikatero misel. Sprehod skozi naselja pa napravi težak vtis in razgrne težo današnje socialne borbe. Pogled na domove vsiljuje primerjavo teh »koncesij« skromnosti in skrajne odpovedi s prvotnim mestom. Človek se čudi in računa, kje in kako se silne številna družina. So pa vmes kalupe, ki ne zaslužijo naziva človeško bivališče. To so pravcate jazbine, posebejno siromaštvo izobčencev, ki so se naselili semkaj samo zato, da se počutijo »bolj udobno«, to se pravi, ker laže prenašajo svoje gorje. Niha-

jih ne vpraša po poreklu, kako se življajo, žive.

To so gnezda najtežjega življenja, ostre borbe za obstanek. V vsem zavisijo od gospodarske sredine industrijsko produktivne osištca, ki jim vrže zadnje drobtine. A ta reč je zelo problematična, ker — kdo naj jamči, da bo tako tudi naslednji dan? Vse visi na tanki bilki: danes si, jutri te ni, oziroma danes imaš suho skorjo, jutri ni ti ne. A čudno: nihče ne nosi za to odgovornost. Končno izzveni tako, da bi skoro rekli onim siromakom, zakaj da so se rodili.

A kapital ima polno pravico, izgrati se in bežati, kamor koli se mu poljubni ter pustiti ta naselja — svoje otroke pastor-

ke — hiranju in predčasemu umiranju. In koliko je teh naselij! Zato so naši občutli tem težji. Bojimo se namreč, da bi se nekoga dne ne zgodilo to, kar je danes verjetno in mogoče: da ne bi kapital zbežal od tod. V praksi je, da se take reči gode tajno in izvemo to le pred izvršenim dejstvom, da je razočaranje tem večje.

Eno je gotovo: Naša industrija ne bo rastla, obrati se ne bodo množili. Tako se more razbrati iz splošnega dogajanja na mednarodno-politični pozornici. Prav bi bilo, da bi te siromašne »koncesije« ne gojile varljivih nad: tozadevni pouk bi bil zelo umesten in niim ter celotnosti koristen.

Iz sladkih črk naj se beseda strmo, jaz prvi sem, a jutri drug se vrno.

Nočna lekarniška služba: (od 17. do vključno 23. junija) Lekarna pri sv. Arehu, Glavni trg 20, tel. 20-05; Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70.

Kino

* **Grajski kino.** Danes vesela opereta *Jadviga* v gl. vlogah Jadviga Kenda, Georg Aleksander, Rudolf Carl.

* **Kino Esplanade.** »Kraljev tenor«, razkošna, zabavna veseliga z Lucie Englisch, Rose Stradner, Willy Eichberger, Leo Slezak. — Kot dodatek prikazujemo obisk Nj. kr. V. kneza namestnika Pavla in kn. Olge v Berlinu.

* **Union kino.** Do vključno točka »Ko tonovi zamočje, velemim iz vojne in povojne dobe, pretresljiva vsebina. — Spancer Tracy, Franchot Tone in Gladys George.

Radio

Torek, 20. junija

Ljubljana: 11. Solska ura; 12. Poljski napravi; 13.20. M. priljubljenih oper; 18. Sramel. »Kirjanček«; 19.30. Deset minut za bave; 20. Prenos iz Beograda; ura moderne jugosl. simfonične glasbe; 21. Za dobro voljo igra RO; 22.15. Samospevi g. Drago Burger. — Beograd: 17. Koncert tamburškega zborja; 18.40. Zvezki poljejo; 21.10. Albanske pesmi; 21.40. Zabavni koncert s plošč; 22. Sforja; 18. Laha in plesna glasba; 21. Vokalni koncert. — Lelzig: 20.10. Operni večer italijanskih in nemških mojstrov. — Hamburg: 20.15. Haydnova opera »Nepričakovano srečanje«. — Bruselj II: 12. Offenbachovih operet. — Berlin: 20.15. Plesni večer.

Sokolski nastop v Murški Soboti

Letošnjemu I. Prekmurškemu tednu, ki je bil otvorjen ob dvajseti obletnici spojitve Prekmurja z ostalo Slovenijo in državo, je dalo tudi sokolstvo svoj pečat. V soboto in nedeljo je priredilo v Murški Soboti velik župni zlet, ki se ga je udeležilo do 4000 sokolskih pripadnikov.

Sokolske slovesnosti so se začele že v soboto na slavnostno okrašenem graickem dvorišču okrožnega sodišča. Ob svitu reflektorjev so nastopila različna sokolska društva mariborskega sokolskega okrožja. Prireditvi pa so prisostvovali številni domačini. Prav posebno se je priljubila občinstvu murško-soboška sokolska deca s strumnim izvajanjem »Mladih junakov«. Ostale točke so izvajali Sokoli društev Maribor-matica, Maribor I., Celje-matica, Murška Sobotica in Ljutomer. Zadnji so uprizorili alegorično točko »Krst pri Savici«, ki jo je izvajal obrtniški naraščaj.

V nedeljo jutraj je sokolska bučnica oživela Murško Soboti, ki je vsa plapolala v zastavah. Že zarana je napolnilo prekmurško prestolnico na tisoče Sokolov, ki so se pripeljali z običajnimi vlakni in še s posebnim vlakom iz Maribora. Na

kolodvoru je sprejemala sokolstvo sokolska godba iz Središča. Po prihodu je odšel naraščaj v cerkev, telovadci na telovadišče, ostali Sokoli pa na murško-soboško pokopališče, kjer so se poklonili častno padlim žrtvam za osvobodjenje našega Prekmurja. Grobove teh žrtev je stražila častna četa Sokolov in Sokolice. Trgovski pevski zbor iz Maribora je odpel na pokopališču v spomin padlim »Molitve«, žalne besede pa so spregovorili v imenu murško-soboške sokolske župe br. Nišelvičev, dalje br. Deduš, br. B. Pogačnik za jug. dobrovoljce, prof. Liška za meddržavni odbor, dr. Fornazarič za zagrebško sokolsko župo in dr. Gorišek za mariborsko sokolsko župo.

Pred poldnevom so se zbrali sokolski oddelki na stadionu SK Mure, od koder se je opolndne razvila skozi mesto 4000 sokolskih pripadnikov broječa sokolska povorka, kakršne še Prekmurje ni doživelo. Prireditvev samo pa je močno kazilo deževje. Vendar pa je bil izlet tudi tak, kakršnega so dopustile vremenske prilike, mogočna manifestacija sokolske narodnosti misli.

mislija, ki je sklenila na svoji konferenci, da dobi državni protituberkulozni dispanser v Mariboru, ki se nahaja tč. v zgradbi OUZD, nove prostore izven te zgradbe.

m. **Spremembe na policiji.** K mariborski policiji se vrne od banke uprave policijski pristav g. Ciril Belšak, od mestne policije pa je premeščen k bankski upravi upravno politični pripravnik g. Jože Zajc.

m. **Umri je v Mariboru po dolgi bolezi** g. Repolusc Franc, fin. komisar v pok. Pogreb bo v sredo ob 16. na Pobrežju. Nj. p. v. m.!

m. **Davčne zavezanec obveščamo,** da vložijo do 1. julija prijavo za znanjanje specialnega prispevka za fond narodne odbrane za zakonske otroke do starosti 21 let in ne do 14 let, kakor je bilo do sedaj razglašeno. Obenem ponovno opozarjamo davčne zavezanec, ki nimajo otrok, da to prijavi v izogib zakonskim posledicam. Tiskovine se dobijo pri davčni upravi, soba št. 8.

m. **Tatvina obleke v gostilni.** Ko je plačevala delavka Marija Petrovičeva s Pobrežja v neki gostilni na Glavnem trgu zapitek, ki je odnesel zavitek moške nove obleke in perila neki moški, ki je malo prej sedel pri njeni mizi.

m. **Lahko prsno konisko opremo** ima orožniška postaja na Tezmem. Kdor jo pogreša, naj se zgasi na navedeni orožniški postaji.

Od Cankarja preko pingvinov

ČE BI MARIBORSKI KAVOPIVCI ŠLI V ABSTINENCO?

»Ničevole! pravi v bufetu prijatelj literat na moje očitke, zakaj več ne piše, ko so ga ljudje vendar tako radi brali. Stavim, da bi Cankar niti vrstice ne bil napisal, ako bi bil slutil, kako bodo nekoč vlačili na dan njegove najintimnejše zadevsčine. Zdej so ga zonegavili celo v homunculus in vzeli njegovim častilkam vse iluzije o pesniku-možu. Sem videl dama, kako jo je stresalo, ko je tisto brala. Ubogi poeta laureatus, saj se je moral v grobu obrniti!... Ne. Bog me varuj slave pri Slovincih! Predragjo plačaj, živ in mrtev.«

»To velja samo za umetniško slavo,« pripomnim. »Politična slava, ta je zelo poceni in se v vsakem pogledu izplača.«

»Sploh,« nadaljuje moj exliterat, izpivši svojo četrtinko, »le to dvoje je lastno sodobnemu svetu: cinizem in otopenost. Zakonska dvojica v šušgoviti harmoniji. Ni vrag, da ne bi šlo vse.«

»K vragu! mu sežem v besedo, ker bi bil rad dovpten. »Res je, kar praviš: političnemu cinizmu se otopenost ljudskih mas vada brez odpora...«

»Mislim tako na splošno: današnje življenje v vseh poljih. Na primer: Sem bil zadnjič priča, ko je avto povozil tisto malo mlekarico. Ozrl sem se po obrazih okoli stojišč: toge maske! In nekdo je dejal: »Saj je sama kriva! Kaj pa il je bilo treba tako dirjati!« In je takoj imel polno pritrjevalcev. Podoba je bila, kakor da je ljudem kar v nekako srčno olajšavo, da je dekletce samo zakrivilo svojo tragično smrt. A pred mojimi očmi leži še vedno strta, krvava glavica ubogega, zgaranega, z dela na delo preganjanega otroka... dan na dan pozimi, poleti, v mrazu, nevithal hitcega iz ulice v ulico s tistimi kanglami, ki so bile niena velika skrb in ki so jo slednjič vrgle tja pod strašna kolesa težkega to-

vornika. Za mene je izven vprašanja, da dekletce svoje smrti ni bilo niti najmanj krivo. Tu je vse polno drugih krivd. Težko je, bratec, dandanes šlovcu s človekom. Jaz si samo želim tja na kak samotni otok sredi oceana, med pingvine. To so ljubezni stvarce. Good by te!

»Počak,« ga zadržim, ker ga rad poslušam. »Daj, da te častim s črno kavo.«

Kava ga je spravila na druge misli, praktičnega značaja. »Hm, dragi so tukaj s črno kavo, 2 din za takle požirček! V Beogradu: Tata, Kazina, povsod samo en dinar, izvrstna, močna kava, velike skodelice. V Zagrebu isto tako. Pravijo, da v Beogradu dnevno iztočijo 100.000, v Zagrebu 50.000 ekspresov. Če bi jo tukaj dajali po dinarju, desetkrat toliko bi je razpečali! Ne za ajo...«

Godrnia on, po moji glavi pa že šviga ideja. Postavimo: 5000 mariborskih kavopivcev ustanovi delniško družbo za nov bife. Velebite, Kapital? Preprosta reč! Teh 5000 delničarjev skozi tri mesece ne bo pilo črne kave, s tem prihranilo: vsak 90 krat po 2 din je 180 din, zaokroženo na 200 din, je 5000 delnik po 200 din, to vrže en milijonček. Potrebni osnovni kapital je tu.

In tako, gospoda moja, je pričakovati, da bo že takole okoli božica v našem mestu vzniknil — da, vzniknil! — moderen velebite Express d. d., kjer bomo črno kavo pili za dinar. Imenitno javiti In vse bo drvelo tja, mesto, okolica, tvojci, to bo vrvenje! In podletje bo cvetelo, dobiček bo kolosalen. In jaz bom tam za direktorja, naš literat, ki je dal prvo pobudo za to sijajno idejo, pa bo dobival vsak dan eno črno kavo zastoj. Dovolj nagrade za literata, saj ga čaka posmrtno ejo.

Aretacija nevarnega žeparja

V soboto okoli pol dvanajste ure sta prišla v Burazinovo trgovino v ulici 10. oktobra dva moška ter začela izbirati blago. Medtem ko je eden izbral blago za obleko, si je skrtil drugi naskrjav pod sukničje 6 metrov moškega sukna, vrednega 800 din. Vendar je pa Burazinovo trgovski uslužbenec, ki je stregel prvemu moškemu, tatvino opazil in tatu prijel. Obenem je takoj poklical stražnika, ki je oba moška aretirjal in odpeljal na policijo. Moška sta navajala skrajna lažni tmeni, policijskim organom pa se je

končno posrečilo ugotoviti, da je tisti, ki je blago izbiral, znan žepar 30 letni čevljski pomočnik Dušan Novakovič iz Beograda in pristojen v Užice. Novakovič je znan žepar in vlomilec, posebno dobro ga poznata policiji v Zagrebu in Beogradu. Do danes je predsedel že šest let za zapahli. Novakovič je bil tudi aretirjan l. 1937. ob priliki Mariborskega tedna kot član žeparske družbe ter iz Maribora izgnan. Po temeljitim izprašanjih vesti ga je policija oddala okrožnemu sodišču.

Z NARODNO PESMIJO MED NARODOM.

Preteklo nedeljo je Glasbena Matica v Mariboru porabila za tradicionalni vsakoletni izlet. Tokrat so se matičarji, bilo jih je kakih 60, odpeljali pod vodstvom svojega društvenega predsednika g. dr. Crueka na našo mejo, Za Cmurekom so se ustavili v Apačah, kjer so na trgu zapeli slovensko pesem. Navzoči apaški narodnostni delavci so prosili matičarje v imenu slovenskih društev, da še pridejo večkrat med nje s slovensko pesmijo. Iz Apaške kotline so se odpeljali matičarji proti Gornji Radgoni do Slatine Sadenci, od koder so se vrnili skozi Ljutomer, Vuzmetince, Ormož in Ptuj. Največ časa so se zadržali v Vuzmetincih, kjer so se docela domače počutili med kmetskimi prebivalstvom, ki jih je vabilo, da še pridejo med nje z narodno pesmijo.

DVA KARAMBOLA.

Na križišču Frankopanove in Valva-zorjeve ulice je zavozila delavka Julijana Vrablova iz Nove vasi na svojem kolesu v osebni avtomobil posestnika in mlinarja Franca Šoosa iz Vukačevca pri Vraždnikih Toplicah. Večje nesreče ni bilo, edino kolesarka se je malo potolkla in si poškodovala kolo. — Na križišču

Aleksandrove in Cajove ulice pa sta trčila motorist Franc Ružič, strojni tehnik iz Nove vasi in neka avtomobilistka. Pri avtu je poškodovana karoserija, pri motorju pa je uničeno nosilno ogrodje.

Francoski konzul v Mariboru

V soboto popoldne so se zbrali v dvorani »Vesne« številni prijatelji Francije, člani mariborskega francoskega krožka in stari mladin, ki se je udeleževala skozi leto tečajev francoskega jezika. Zaključne slavnosti teh mladinskih tečajev se je udeležil tudi francoski konzul iz Ljubljane g. Remérand s svojo družino. Prisostvoval pa je prireditvi tudi mariborski francoski konzularni zastopnik g. dr. Vinko Rapotec. Po pozdravnem nagovoru francoskega krožka, je konzul izrekel vso priznanje delu tukajšnjega francoskega krožka, posebej pa še aglinemu prof. g. Filipu Gasparinu.

Sledila je francoska akademija, katero je izvajala mladina francoskega krožka. Pester spored je obsegal francoske recitacije, pogovore, pesmice, igre o rdeči kapici itd. Konzul g. Remérand je bil nad prireditvijo v obmejnem Mariboru nad vse zadovoljen.

m. Protituberkulozni dispanser. V soboto se je mudila v Mariboru posebna ko-

Sport

V znamenju priprav za olimpiado 1940

Včeraj so bili po vseh večjih mestih v državi manifestacijski nastopi naše sportne mladine, ki so služili propagandi sportnega gibanja in posebej olimpijske ideje, razen tega pa tudi zbiranju prostovoljnih prispevkov za udeležbo naše države na XII. olimpijskih igrah L. 1940 v Helsinkih. Ta dvojni cilj so včerajšnje prireditve v polni meri dosegle.

Olimpijski teniški turnir

Na igriščih ISSK Maribora je bil v okviru Olimpijskega dneva zelo dobro uspešni teniški turnir v singlu gospodov, v katerem je startalo 16 igralcev vseh mariborskih klubov. Naslov olimpijskega prvaka mesta Maribora 1939 si je z vrsto sigurnih zmag zasluženo priboril Albanež, ki je s pokazanim znanjem daleko prekašal vse ostale udeležence turnirja.

Cetrininski finale: Albanež-Voglar 6:2, 6:1. Vodusek-Vampel 1:6, 1:6. Tončič-Božičev 6:4, 4:6, 6:3, Bergant-Skapin 4:6, 6:0, 6:4. Semifinale: Albanež-Vampel 6:0, 6:0, Tončič-Bergant zmagal Tončič w. o. Finale: Albanež-Tončič 6:1, 6:4. Vodstvo turnirja je bilo v rokah gg. Voglarja Srečka kot vodje ter ravn. Babčica Franja kot vrhovnega sodnika, organizacija je bila brezhibna.

Včerajšnji turnir je jako dvignil zanimanje za teniški sport ter je že skoro gotovo, da bodo v nedeljo nastopili za olimpijski fond vsi imenovani in še drugi teniški igralci iz Maribora in igri gospodov v dvoje.

Nogometni turnir na stadionu

ZMAGOVALEC TURNIRJA ISSK MARIBOR - PROPAGANDNI ATLETSKI NASTOPI

V okviru Olimpijskega dneva so nastopili popoldne na stadionu nogometaši, ki so v turnirju po enojnem pokalnem sistemu nastopili v tekmah po 2 x 20 min. ter pokazali dovolj dopadljivo igranje. Dočim sta ISSK Maribor in SK Slavija postavila skoro kompletni moštvi, sta nastopala ostala partnerja z ojačenimi rez. moštvi. Zmago si je zasluženo priboril ISSK Maribor, ki je ostale soudeležence močno prekašal. Iznenadila je Slavija s koristno in poizvirno igranje, po kateri je zasluženo premagala sicer tehnično boljše Železničarje. V igri proti Mariboru pa je morala kloniti, premočnemu nasprotniku. Tekma je bila od začetka jako zanimiva in napeta, v zadnjih minutah pa so si trije igralci Slavije dovolili za olimpijski dan še posebno nezastidljive nesportnosti, za kar sta dva morala predčasno z igrišča, tretjega pa je izključitve rešila okolnost, da se je vse odigravalo sodniški

za hrbotom. Rapid je postavil skoro kompletno rezervno moštvo, najbolj je ugajal v tekmi z Mariborom. Rezultati turnirja: Slavija-Zelezničar 4:1 (1:0) Maribor-Rapid 2:0 (2:0) Rapid-Zelezničar 1:0 (0:0) Maribor-Slavija 4:1 (1:1) Plasma klubov je torej sledil: 1. Maribor, 2. Slavija, 3. Rapid, 4. Železničar. Tekme so sodili ss. gg. Kopljič, Komlič in Bergant. Pred turnirjem je tajnik mariborskega krajevne odбора JOO gg. Bergant po kratkem nagovoru predal lanskim zmagovalcem častne diplome, med turnirjem pa so nastopili atleti. V teku na 100 m je zmagal Les (R) v 11,6, 2. Musnik (R) 11,7, 3. Badl (R) 11,8, 4. Kolarič (M) 11, 9. V stafeti 400 x 300 x 200 x 100 m je sigurno zmagalo Rapidovo moštvo v 2:12,7, 2. Maraton 2:13,4, 3. Železničar.

Nov mariborski rekord v desetboju

POSTAVIL GA JE S 4814 TOČKAMI MARATONEC LUZNIK

Na stadionu je bil v soboto popoldne in včeraj olimpijski desetboj za prvenstvo mesta Maribora v prireditvi MOLAP-a. Prijavo so je 9 atletov, startalo pa jih je 6 za brezhibno organizacijo so skrbeli funkcionarji tukajšnjega Medklubskega od-

borja. V konkurenci je Lužnik (Maraton) postavil nov mariborski rekord s 4814 točkami, sledijo mu po vrstnem redu Robert (R) 4500, Balgavi (Z) 4223, Filipič (M) 4039 ter Davidovič (Z), tablico rezultatov bomo objavili jutri.

Olimpijski rezultati iz Celja

V soboto zvečer je bil po celjskih ulicah statetni tek. Zmagalo je moštvo Celja I. v 2:53,5, sledijo Sokol-matica, Celje II, Olimp, Jugoslavija in Atletik. V olimpijskem peterboju je odnesel prvo mesto in naslov prvaka mesta Celja Urbančič (Primorje) z 2382 točkami, 2. Jakec 2157, 3. Martini 2103, 4. Stavbe, 5. Katič. Izven peterboja so zmagali na 100 metrov Pleterski (P) v 12, na 800 m Pleterski v 2:08, na 1000 m za jun. Lado v 2:53,4, v skokih od palici Janko z 292, v troskokih pa Stavbe z 11,75 m. V namiznem tenisu za prvenstvo Celja je zmagalo moštvo Celja, v singlu je prvi

Alfred König, v dublu pa Milan-Schiffer. Teniški turnir je radi slabega vremena odpadel. V kolesarski tekmi Celje-Gomilsko-Celje preko 36 km je zmagal favorit Zdež Planinšek v 1:02,30, drugi je bil Oton Jerneje, tretji Janko Gregorič. SK Celje zmagovalec nog. turnirja V nog. turnirju je zmagala enajstorica Celje. Rezultati so bili sledeči: Jugoslavija-Atletik 0:0, drugi je zmagala Jugoslavija, Celje-Olimp 2:0, Olimp-Atletik 2:0, Celje-Jugoslavija 6:1. s Kvalifikacijske tekme: Borac-SBK (Skopje) 2:0, ZAK-Vojvodina 1:1, BSA-Balsič 3:3. s Karlovac: Karlovac-Zagreb 1:1.

Olimpijska dirka kolesarjev na PT

POKAL PREKMURSKEGA TEDNA SI JE OSVOJIL SODEC (MARATON)

Včeraj v zgodnjih jutranjih urah so startali na Trgu svobode kolesarji v dveh skupinah za dirko v Murško Soboti. Dirko je priredila MKP, vzorno sta jo pa organizirala funkcionarja gg. Glavič in Lesnik. V skupini veteritranih dirkačev jih je startalo 9, neverificirani pa so nastopili 3, pri čemer pa je treba poudariti da je neverificirani Kranje v prvi etapi do broda v Tisini dosegel najboljši čas na navadnem kolesu z 1:30,3, dočim je Sodec rabil za isto prgo 1:35,12. Končni rezultati obeh etap so:

Neverificirani: 1. Kranje 2:02,40, 2. Cirk 2:15, 3. Marič 2:25,50. Dirka je potekla brez nezdov. Vozači so vozili z največjo povprečno brzino 31 km. Edini deleki je imel v drugi etapi Sodec, ki pa je na račun v prvi etapi vendarle obdržal končno prvo mesto. V Murški Soboti je predal g. dr. Planinšek Odon v imenu PT zmagovalcu ter ostalim lepa darila, rezultate je razglasil g. Glavič, v imenu MTK pa se je zahvalil g. ravn. Loos. Ob 11. so tudi kolesarji sodelovali pri svočani povorki skozi Murško Soboti. Napovedana vožnja kolesarjev je odpadla, vrtila pa se je vožnja motociklistov in avtomobilistov, prvih je bilo 41, drugih pa 13.

Uspelo gostovanje Železničarja v Čakovcu

Zelezničar-ČSK 5:2 (3:0)

SK Železničar je včeraj gostoval v Čakovcu proti ČSK ter je po lepi igri zasluženo zmagal s 5:2 (3:0). Igra se je pričela v znamenju premoči domačih, po 10 min. pa so se gosti znašli ter dosegli po Pocažu (2) in Krasniku naskok treh golov. Domačini so sli v odmor brez doženezenega gola kljub nekaterim jako lepim šansam. V drugi polovici je Železničar v rahli premoči, najprej zviša Železničar po Krasniku na 4:0, nato pa dosežejo domači zaporedoma dva zgoditka, prvega iz enajstke, nakar postavi proti koncu Franeg končni rezultat. Tekmo je sodil s kand. g. Selanec.

GORŠEK POSTAVIL NOV DRZ. REKORD

Včeraj je postavil Primorjaš Goršek v Ljubljani nov državni rekord na 1000 m v 2:34,4, doseganja je z 2:38,7 branil Zorca (Prim.). Na istem meeningu je Maratonec Lončarič zasedel 3. mesto na 100 m z 12,0, v ženskih disciplinah pa je 2 v koku v daljino Lavrenčičeva (Maraton) s 393, v skoku v vis. 4 Lovšičeva z 1,25, v metu krogle 2. Lovšičeva (M) z 88,0, v stafeti 4 x 60 m pa je Maraton zasedel drugo mesto v 36,7 sek.

PRVA TEKMA S SLAVIJO V BEOGRADU

Včeraj so se odigrale prve tekme za SE cup. V Budimpešti je Sparta premagala Ferencvaros s 3:2 (1:2), v Milanu je Ambrosiana odpravila Ujpest z 2:1 (2:1). V Bukarešti pa Venus Bologna z 2:1. Radi prepovedi sportnih prireditev v Pragi do konca junija sta se BSK in Slavija sporazumela, da bosta prvo tekmo odigrala 25. junija v Beogradu, povratno pa 3. julija v Pragi.

MAC NEILL IN MATHIEU ZMAGOVALCA V PARIZU

Punčecov zmagovalac na pariškem mednarodnem turnirju American Mac Neill je v finalu porazil svojega rojaka Riggsa, favorita turnirja, 7:5, 6:0, 6:3. Francozinja Mathieu pa je v damskem finalu odpravila Poljakinjo Jedrzejskova 6:3, 8:6.

TOLAZILNI TURNIR V PARIZU

V finalu tolažilnega turnirja je Pallada premagala Francoza Jamaina s 6:3, 6:1, v tolažilnem finalu dam je zmagala Florijanova, pri damah v dvoje pa je naš par Florijanova-Kovačeva izgubil proti franc. paru Mathieu-Jedrzejskova s 5:7, 5:7.

s Subjuniorji SK Železničarja so dopoldne premagali ISSK Maribor s 4:1 (2:1).

s Člane Zimsko-sportnega odseka ISSK Maribora vabimo na sestanek, v torek, 20. t. m. ob 19. v gostilni Kirbiš.

s SK Ptuj je na Ptuj premagal SK Viktorijo iz Ivanca s 5:3 (4:1). Tekmo je sodil mariborski sodnik g. Nemeč.

s Kolesarsko prvenstvo Zagreba na 100 km si je osvojil Prosenik v 3:27,26.

s Jeseniški TK Skalja je priredil včeraj za akom pod široko pečjo tekmovalce v slalomu. Startalo je 18 tekmovalcev in tekmovalk. Proga je merila okoli 700 m, viš. razlika 150 m, vrate je bilo 31. Zmagal je Praček v 1:23,2, pred Talerjem in Klenom (vsi Skalja). Na 5. mestu je Jelen Fric (Jelen Fric (Smk Celje), na 8. pa Knop Ljubomir (SPD Celje).

s Varaždinska Slavija je premagala Slavijo (O) z 2:1 (1:0).

s Rokometni dvojni Graz-Zagreb v Zagrebu med obeh univerzitetnih reprezentancama se je končal z zmago gostov 12:2.

s V atletskem dvoboju Zagreb-Budimpešta v Zagrebu so zmagali Zagrebčani s 70:53 točkami. Doseženi so bili povprečni rezultati. Zagreb je dosegel 7. Budimpešta pa 5 zmag.

s Beograjska Jugoslavija je svojo prvo tekmo v Nemčiji proti Hannoverju izgubila z 2:4.

s Dvojni Beograd-Sofija v tenisu v Sofiji se je končal z zmago Beograda v razmerju 7:4.

s Dunajska Admira je finalno tekmo za državno prvenstvo proti Schalke 04 v Berlinu izgubila s senzacionalnim rezultatom 0:9 (0:4).

s Fince Maeki je postavil nov svetovni rekord na 5000 m v 14,8/10.

s Mateolič II. je prešel k BSK. Hajduk ga je radi tega izključil.

Spomnite se CMDI!

- Kaj, vi mi nečete dati hčere? - Ne. Premlad ste še, prijatelj. - Kako premlad? Nasprotno, saj sem vendar že ravnatelj... *

x 140 milijonov radio poslušalcev je v Evropi.

REŠITEV NEDELJSKE KRIZANKE

Vodoravno: melodika, aragonit, Rukavina, ld., leca, bik, ir, oacet, jolk, Rila, Aba, jed, te, nameniti, el, Don, salo. Navpično: Maribor, nad, arudcija, lak, kečemen, ozal, Tadej, Dover, inicijativa, Kina, obet, ata, ako, ido.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

»Vraga, Beek! Zdi se mi, da ste se nekoliko prenegali. Saj je bilo nesmiselno zapreti Piperja!« je vzklilnik Eustace. »Naj me obsaj, če vas kaj razumem...« »Z Gibbonsom si lahko podasta roko,« je jedko odvrnil Beek. »Oba ne razumeta prav ničesar. Kaj pa vam je, Gibbons? Saj ste ređeli kakor kuhan rak!« Nadzornik ju je spremil nazaj v pisarno. »Način vašega govorjenja mi ni prav všeč,« je rekel. »Nisem vajen, da bi z menoj ravnal kdo kakor... kakor...« »S psomi! mu je pomagal Eustace. »Nič se ne razburjajte, gospod Gibbons. Gospod Beek ravna z vsakim človekom po pasje. Tudi tega se boste navadili. Jaz sem že.« »S čim pa utemeljuate obtožbo?« je vprašal suho Gibbons, kakor bi bil preslišal Eustaceovo opazko. »Ne obtožujem ga umora, ampak sodelovanja pri umoru.« »Pesem je ista,« je odvrnil Gibbons. »Kaj naj pa napišem na obtožnico?«

46 reči?« je presenečeno vprašal Gibbons. »Nikomur ne. Nashu prav tako ne, kakor nikomur drugemu.« »Pa vsaj seržantu, ki ima nočno službo!« »Ničesar mu ne boste rekli, ker boste ostali vsi noč tu,« je odločil Beek. »Ko pride seržant, mu boste dali prosto. Ali ste razumeli, Ostali boste tu, paziti, da bo Piper lepo zaklenjen v celici, in še mački ne boste rekli niti besedice.« Nadzornik Gibbons je sedel. Kolena so mu klecnala. »Prav nič vas ne razumem,« je zajekljaj. »Razumete pa, kaj morate storiti?« »Da.« »Torej storite to!« je rekel Beek. »Dovolj tehten vzrok imam, da sem Piperja zapri, in tudi vem, zakaj ne sme nihče zvedeti, da je v ječi. To je vse. Zdjaj pojdem še v Pageovo hišo, Eustace, obrniva se, pozno je že!« Sia sta in pustila nadzornika Gibbonsa vsega zmedenega. Sicer pa je bil Eustace prav tako presenečen. Zlezel je v avto in napel ušesa, da bi slišal, kaj mu bo Beek naročil. Zelo se je začudil, ko mu šef ni velel, naj zapelje proti Pageovi hiši. »Poslušajte me vendar, Beek!« je po-tožil mladi detektiv. »Tisoč vprašanj bi

vam rad zastavil. Prav nič me ni presenetilo, da ste spravili Piperja za okovana vrata po vsem, kar vas videla v Carringtonovi graščini. Toda zakaj niste dali na zapisnik bolj določene obtožbe? Zakaj ga niste nič izpraševali?« »Nimam pravice, da bi zasliševal jetnika,« je odvrnil Beek in se čudno nasmehnil. »Sicer pa to ne bi bilo prav nič koristilo,« je dodal in skomignil z rameni. »Piper ne bi bil ničesar povedal. Samo čas bi bila zapraviljava, ki nama ga že tako primanjkuje. Danes bova imela na primer še dosti dela.« »Zakaj ste pa toliko lagali, ko ste se s Carringtonom pogovarjali o njegovem vojništvu?« »Da sem ga malo preslepil in mu laže pogledal v kvarte. Poglejte, kako rad nama je potem pokazal svoj dom! Kadar se hočete kakšnemu človeku prikupiti, morate samo ugotoviti, kakšne muhe ima.« »Prav, in to sem vam je tudi posrečilo,« je dejal Eustace. »Tega pa niste pričakovali, da boste dobili pištolo v njegovi hiši.« »Hm, zdelo se mi je, da mora biti Carrington v nekakšni zvezi z obema umoroma.« (Dalje sledi.)

Prekmurje manifestira dvajset let svobode

Svečana otvoritev Prekmurskega tedna ob veliki udeležbi iz cele Slovenije

Murska Sobota se je te dni odela v slavnostno zunanost. Velika dela na preurejanju Glavnega trga in glavnih cest so bila kljub slabemu vremenu pravočasno zaključena. Prvi dan »Prekmurskega tedna« je bil kljub delavniku prazničen. Že prvi dan je bilo mnogo obiskovalcev, kar pač dokazuje, da imajo podobne prireditve za Soboto svoj trajen pomen. Že v Soboto so prihajali v Soboto v velikem številu Sokoli in posebno še trgovci, delegati na zvezni predkonferenci.

Otvoritev »Prekmurskega tedna« je potekala svečano pri vходу na razstavne prostore v prisotnosti gosp. bana dr. Marka Natlačna, ki je prišel prireditelj tudi otvoriti. Otvoritvi so prisostvovali številni predstavniki vojaških, civilnih, kulturnih in stanovskih ustanov iz severnih slovenskih okrajev ter iz slovenskih središč. Kot

prvi je govoril soboški župan g. Ferdinand Hartner, ki je podčrtal pomen »Prekmurskega tedna« za bodoči razvoj Sobote in Prekmurja. Z ozirom na razne trditve v zadnjih dneh je še posebej povdral, da je Sobota tudi resnično kulturno središče Prekmurja. Nato je govoril g. ban o lanki proslavi osvobodjenja v Crenšovcih, katere nadaljevanje je sedanja prireditelj. Povdral je nezmoljivo vojno prekmurskega ljudstva, da deli skupno usodo z vsem slovenskim narodom ter njegovo državnostnost. Ob pogledu dela v preteklosti postavlja Prekmurji teden tudi smernice za bodočnost. Na koncu je g. ban čestital prirediteljem k tej prireditvi ter ji želel kar največ uspehov, posebno pa, da bi utrdila narodno zavest in ljubezen do skupne domovine. Po otvoritvenih besedah g. bana in državni himni je župan

g. Hartner prebral pozdravni brzojavki preds. senata dr. A. Korosca in Slovenske akademije.

Otvoritvi je sledil ogled razstavnih prostorov, ki ne zaostajajo niti malo za podobnimi prireditvami slovenskih središč.

Ob 11. uri je bila slavnostna seja soboškega občinskega odbora, ki so se je udeležili številni odličniki in občinstvo v dvorani Grajskega kina. Na seji je bila g. banu izročena diploma častnega občana Sobote. Kot je povdral v svojem nagovoru župan g. Hartner je bil izbran g. ban za častnega občana Sobote v znak hvalečnosti in priznanje za zasluge, ki jih je stekel za Soboto in Prekmurje. V svojem govoru je g. ban objubil tudi v bodoče vso podporo in razumevanje za napredek in razvoj Sobote ter Prekmurja.

zrle temeljne zahteve, ki jih je trgovstvo zavzelo na vseh svojih zborovanjih.

7. S padcem kupne moči prebivalstva se vedno bolj širi šušmarstvo, s čimer je oškodovana tudi državna blagajna. Apeiramo in prosimo g. bana, naj pozove obrtna oblastva, da se dovoli zakonitim organizacijam trgovcev, da nastavijo kontrolne organe za zatiranje nelegalne trgovine in da se tem organom prizna uradni značaj.

8. Nadalje prosimo g. bana, da vpošteva že večkrat predložene zahteve trgovstva glede banovinske zaloge šolskih knjig. Tako učencem kakor šolskim upravam ter uradom se mora pustiti popolna svoboda nakupa učil šolskih in pisarniških potrebščin.

9. Ponovno poudarjamo zahtevo po reorganizaciji velikoprodajce soli ter pozivljamo zaslužka maloprodajalcev pri soli.

10. Pri sestavi banovinskih proračunov naj se banovinska trošarina primerno regulira in v razmerju s cenami posameznih predmetov porazdeli.

11. Gospodarska delavnost naj se rezervira za domače sinove. BANSKO UPRAVO pozivamo, da posveča še prav posebno pažnjo zaposlitvi inozemcev v banovini ter brezpopojno zavrača vse take prošnje za bivanje tujih državljanov, kateri niso v skladu z našimi narodno gospodarskimi interesi in potrebami ter v to svrhu predhodno zasliši za mnenje zbornice za TOI.

Zahtevamo tudi, da občine tujim državljanom zavračajo prošnje za domovinske pravice, ker so vse take prošnje le špekulativnega značaja in v občutno škodo ne samo narodu, temveč tudi državnim interesom.

o. Bohinj. Veliki bohinjski kmetijski praznik pripravljajo Društva kmetijskih fantov in deklet bohinjske okolice, ki bo avgusta.

o. Vače. Velika tekma koscev Društva kmetijskih fantov in deklet bo v nedeljo, 25. t. m. popoldne ob 3. uri.

Zborovanje slovenskih trgovcev

Ena izmed najpomembnejših prireditev v okviru »Prekmur. tedna« je bil kongres predstavnice slovenskega trgovstva, Zveze trgovskih združenj. Pred samim kongresom se je vršila predkonferenca delegatov trgovskega kongresa. Predkonferenco je vodil predsednik Zveze trgovskih združenj g. Vidmar Stane. Poleg številnih delegatov so prisostvovali še predsednik TOI g. Jelačin, zbornični strokovnjaki gg. gener. tajnik minister Mohorič, dr. Pless, podpredsednik Verbič, predsed. trg. odseka Zbornice TOI Smrkoli, soboški župan g. Hartner ter zastopniki slovenskega tiska. Namen predkonference je bil pripraviti in urediti material za kongres. Izneseni so bili številni predlogi, ki so bili večinoma določeni za resolucijo ali pa bodo predmet posebnih intervencij. Razpravljanje na konferenci so pokazala, da slovensko trgovstvo ne štiti samo svojih posebnih interesov, temveč da se zaveda tudi velike vloge, ki jo ima dosega gospodarske neodvisnosti za ves slovenski narod. Vsi prisotno so bili edini, da je s stališča enakopravnosti in zdravega razvoja slovenskega gospodarstva nujno potrebno ležanje avtonomnih bremen po vsej državi. Radi gotovih izjemnih zunanjih okoliščin je potrebno znižanje davkov, posebno pa letošnje pridobitve. Precej debate je sprožil tudi tiskovski predlog za zgradbo hladilnega skladišča za konzerviranje in tipiziranje sadja ter vprašanje znižanja trošarine na sladkor. Na konferenci je bila tudi določena izpolnitve nadzornega odbora ter izvoljen odbor za sestavo resolucije.

Kongres Zveze trgovskih združenj

se je vršil v nedeljo dopoldne v dvorani Grajskega kina. Kongres je vodil predsednik Zveze g. Stane Vidmar. Gostje so bili zastopnik bana, srez. načelnik Bratina, župnik Voikovič, župan Hartner, poslanec Bajlec, zastop. Merkurja Anton Verbič, za org. trg. potnikov Krek, za TOI Smrkoli, Jelačin, gen. tajnik Mohorič, dr. Pless, zastopniki tiska.

Delovanje Zveze trgovskih združenj je razvidno popolnoma iz poročila predsednika g. Staneta Vidmarja, ki je izražalo obenem jasno tudi težnje vseh slovenskih združenj za izboljšanje stanovskega položaja ter splošnih slovenskih gospodarskih prilik. V preteklem letu je izvršila zveza uspešno reorganizacijo in upostavila popolno enotnost trgovstva. Zvezina pisarna je rešila 2424 dopisov, izvedena številna predavanja o davčnih vprašanjih itd. Izvoz lesa je posebno dazadoval za 16 odstotkov (vrednost padla za 22 odstot.) radi popolne odvisnosti izvoza v klirinško državo. Kriva je tudi zunanja konkurenca ter devizna politika Narodne banke. Zveza je izvršila nešteto intervencij pri vseh mogočih oblasteh in glede vseh mogočih vprašanj. Intervencije so bile pri banovini, finančni direkciji, direkciji drž. železnice itd. Predmet intervencij: novelizacija obrt. zakona, uvedba o odpiranju in zapiranju

trgovin, o pobljanju nelojalne konkurence, radi spremembe sistema prodaje soli, radi nakaznic na moko, prodaje šolskih knjig, zadrž. zakona, velebragovnic itd. Načrt pravilnika o krošnjarstvu pomeni izzivanje trgovskega stanja. Enosmerna trgovska politika je povzročila zastoj. Mnogo je važnih in usodnih vprašanj, v katerih moramo enotno in snožno nastopati. G. Vidmar je ostro nastopil za iznačenje in znižanje ogromnih samoupravnih bremen, proti Prizadu, za nacionalizacijo slov. industrije, ki naj prepreči defetizem nenarodnih lastnikov, proti slamatim industr. možem. Zveza je začela akcijo za zbiranje kapitala za nacionalizacijo industrije.

Predsenikovo poročilo kot tudi poročilo blagajnika g. Fabijanija je bilo sprejeto soglasno. Tajnik g. dr. Pustiček je imel daljši referat o pobljanju krošnjarstva in nezakoniti trgovini, ki bo še razposlan združenjem. Odbor je dobil soglasno razrešnje. V nadzorni odbor so bili namesto gg. Oseta in Ložarja izvoljeni Volk (Ljubljana), Jančič (Maribor), Verovšek (Ljubljana). Namestniki: Zumer (Soštani), Cvetič (Sobota), Lukas (Celje). Resolucija, ki jo je izdelal na sobotni konferenci izbran odbor, je bila soglasno sprejeta z dodatkom, da se zahteva zgraditev zveze na morje od Maribora naprej. Na zaključku kongresa so govorili tudi gg. Jelačin, Čeh in inž. Komac, ravnatelj zdr. Slatina Radenci. Po kongresu so vsi udeleženci odšli pred novo zgradbo Trgovskega doma, kjer so prisostvovali slavnostni otvoritvi.

RESOLUCIJA.

Zbrano slovensko trgovstvo ugotavlja, da se je gospodarsko stanje radi mednarodne napetosti, radi vedno večjih težav pri nabavljanju surovin in zaradi tega povzročene redukcije obratov in odpuščanja delavstva in zaradi bega industrije iz davčno preobremenjene Slovenije, nevarno poslabšalo. To splošno poslabšanje gospodarskega položaja so v Sloveniji tem težje občutili vsako novo fiktarne neizgode. Zato gospodarstvo v Sloveniji tem težje občutili vsako novo fiktarno obremenitev, prav posebej pa še vse ovire, ki se delajo tako v notranji kot zunanji trgovini.

Posebej pa opozarja slovensko trgovstvo na naslednje ovire in zahteva:

1. Naj se dovoli svobodni tečaj zdravute izvoznikov in svobodno razpolaganje z najmanj 75 odstotk. uvozniki; tudi kompenzacija izvoznikom in uvoznikom z razpoložljivo valuto naj se dopušča interesentom po svobodnem tečaju. Če treba, naj se v ta namen spreminjati tudi zakon o Narodni banki.

2. Čeprav priznavamo, da se v zadnjem času posveča cestnim vprašanjem nekaj več pažnje, moramo ugotoviti, da je ta pažnja še vedno nezadostna in da je stanje cest v Sloveniji obupno. Zaradi tega trpi tujski promet, trpi trgovina in pada možnost zasluzka. Pri tej priliki ponavljamo zahtevo, da se čimprej zgradi avtomobilska cesta Ljubljana—Sušak.

3. Silno trpi vsa trgovina, posebno iz-

vozna v seziji radi skrajno slabih telefonskih zvez, nezadostnega oseba, nezadostnih vodov, kablov in avtomatičnih telefonskih central. Ugotavljamo, da se telefonski promet ne more razviti tudi zaradi previsokih instalacijskih in naročniških pristojbin, radi česar osebno trpe podeželski trgovci.

4. Opozarjamo na staro zahtevo, da se normalizira prog. Polikane—Zreče ter da se podaljša preko Vitana na Zr. Dolič do že obstoječe proge Celje—Dravograd.

5. Nabavljalnim in konzumnim zadrugam naj se ukinejo vsi privilegiji, zlasti naj se glede javnih davšnih izenačilo s trgovskimi obrati. Zato naj se njih prodajnice postavijo pod obrtni zakon.

6. Skupščina se v celoti pridružuje predlogom vseh zbornic v državi glede novelizacije obrtnega zakona in zanesljivo pričakuje, da bodo ti predlogi v celoti in čimprej sprejeti. Pri tem ugotavljamo, da so se pri sestavi osnutka pravilnika o krošnjarstvu popolnoma pre-

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 80 per. naimanjša cistočista za to ozase le dia 6.—Držba, vsakič dostavljata le ščitovinski oglas dia 1.—no besedi. Najmanjši znesek za to ozase le dia 10.—Dobilo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davki za vsako objavo vsake dia 2.—Zneski za male ozase se oplačajo takoj pri sročitju oglasne za to ozase v glavnem pisarni in sročitjem ali ne so odlašati sročitju na četovnik št. 11.409. Za vse oglasne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti zneska za 3 dia.

Razno

VINA ZA VSE PRILIKE izvršne kvalitete. Vam nudu naurodneje Senica »Plzenski dvor«. Kneza Kocla ulica 5. (Tattenbachova). 5530-1

G. G. PEKI POZOR! Kateri pek, mojster posodi trgovcu in gostilničarju v okolici Maribora dia 10.000 od katera bil lemal dneвно 15 kg kruha proti takojšnjemu plačilu. % na račun posojila. Ponuđbo na upravo nod »Vrnje« v 3 letih. 5604-1

Kupim

DOBRO OTROŠKI VOZIČEK ožbrno ohranjen, kumim. Ponuđbe na upravo nod »Voziček«. 5597-3

Prodaj

OBEDNICA. DIVAN namizni valjar za perilo, odevne za konje in različno napr. daj. Maistrova 13-V. Eyo. 5603-4

Stanovanje

VELIKA SOBA IN KUHINJA es takoj odda z vodovodom in elektriko in soba s štedilnikom. Gosposvetska 44. Pobrežje. 5592-5

SVETLA SOBA IN KUHINJA se s 1. julijem odda. Frankopanova 35. Ševlarstvo. 5603-5

Sobo odda

SPREJMEM DVA GOSPODA ali dve gospodini na vso oskrbo za 280 din mesečno. Krapnova 25. Slatenci. 5473-7

PRAZNA SOBA

se odda s 15. VII. Pipuševa ulica 21. 5594-7

SPREJME SE GOSPOD

na vso vskrbo. Gubčeva ul. št. 5. Melje. 5595-7

Oddam s 1. julijem lipo

OPREMLjeno SOBO za ev. 2 osebi. s popolno oskrbo. Vprašati dr. 7.—11. ure zjutraj Janjkovič. Maistrova 18. Prilike. 5599-7

Velika, sočna SOBA

z 2 posteljami, s posebnim vshodom se odda s hrano ali brez. Frančiškanska ul. 21-II. desno. 5600-7

Službo dobi

Oficirska kuhinja 4. dišiškega bataljona Sole za rezervne pešadiške oficirje v Mariboru sprejme

POSLOVODJO

za vodstvo Prehrane gg. oficirjev s 1. avgustom 1939. Za pogoje naj se reflektanti obrnejo do predsednika omenjene kuhinje in vojašnici Kralja Petra I. vsak dan od 9. do 11. ure do 1. julija 1939. 5455-9

VARUHNJO

sprejme mala družina takoj. Vošnjakova 21-II. 5593-9

Sprejem MESARSKEGA VAJENCA Josip Bruderman, mesar. Selnica ob Dravi. 5596-9

Čitajte „Večernik“

Potrja neizmerno žalosti naznanjam vsem znancem in prijateljem tužno vest, da je moj iskreno ljubljni, nepozabni soprog, gospod

Repolusk Franc

lin. komisar v pok.

v ponedeljek, dia 19. VI, ob 6. uri, spreviden s tolažili sv. vere, po dolgi mučni bolezni v 63. letu starosti za vedno zatislil svoje blage oči.

Pogreb nepozabnega se bo vršil v sredo, dia 21. VI, ob 16. uri izpred mrtvašnice mestnega pokopališča na frančiškansko pokopališče.

V Mariboru dne 19. VI. 1939.

5605 Repolusk Roza, soproga.

Oglašujte v „Večerniku“